

Stockholm 1970

HAN KOM MED buslinje 49 fra Stadshagen med den mindste af drengene sovende i klapvognen. Det var i begyndelsen af juni. Den syvende, nærmere bestemt. Han skulle huske datoen resten af sit liv.

Den store gik ved siden af ham og holdt i klapvognens kaleche. Den lille brune hånd var klistret af alt det slik, han havde spist til børnefødselsdagen. For lidt siden havde han sagt, at han havde ondt i maven og skulle kaste op, men nu var de ude i frisk luft, og han så ud til at have det bedre.

De var stået af ved stoppestedet på Nordenflychtsvägen. Mens de ventede på, at bussen skulle køre videre, så de kunne gå over gaden, studerede han formiddagsavisernes spisesedler uden for butikken. Aftonbladet lokkede med et foto fra VM i fodbold i Mexico. Dystre miner hos de svenske spillere efter nederlaget mod Italien i gruppespillet. Ove Grahn talte om en revanchemulighed mod Israel. Expressen satsede på Palmes statsbesøg i USA.

“Far,” sagde drengen. “Jeg sveder. Må jeg ikke godt tage jakken af?”

“Jo da. Læg den under klapvognen.”

Det var endelig blevet sommer, en anelse sent her i år. Han havde styrtet rundt hele dagen. Først været ude på Lidingö og

set på den grund, Gustav havde købt til dem, og som de skulle bygge en villa på til efteråret. Derefter ind til Stadshagen, hvor Kristoffer var inviteret til børnefødselsdag hos en kammerat, og så ind til Fridhemsplan sammen med den lille for at få noget at spise, mens Joanna besøgte en veninde.

Han havde benyttet lejligheden til at drikke et par øl, mens Joel sov i klapvognen, tre store pilsnere for at være nøjagtig, glemte tiden og måttet løbe til bussen for at nå at hente Kristoffer til tiden.

De passerede fodgængerovergangen. Inde i Kristinebergs Slottspark stod der en spritter og tisede. Stodderen tænkte ikke engang på at vende sig bort; viste nok så frejdigt pikken frem, som han stod der og vandede blomsterbedene. Så vidt var det i det mindste ikke kommet med ham. Han opførte sig ordentligt, drak aldrig, så han blev synligt påvirket.

“Far, må jeg godt få en is? Det er varmt.”

Drengens stemme varmede hjertet, selv når han plagede.

“Er det ikke nok med slikposen? Og I fik jo is til fødselsdagen, ikke? Det sagde Peters mor i hvert fald.”

“Men jeg vil have mere. Be’ om, far ... jeg har det, som om jeg koger.”

“Nej, hør nu her, lige før klagede du over, at du havde ondt i maven og skulle kaste op. Og nu vil du have is. Hvad skal det blive til?”

“Jamen jeg har det bedre nu. Mavepinen er næsten væk.”

Han elskede den lille fyr, der var kommet til verden for syv et halvt år siden og nu gik ved siden af ham og plagede om is og ikke ville holde ham i hånden, fordi han syntes, han var for stor til det. Den lyse, venlige drengestemme. Humoren, han havde udviklet, selvom han kun var syv. Og så det rørende faktum, at han var sort, at blodet var sprunget en generation over, sprunget over ham selv, for i stedet at slå igennem hos en lille, svensk dreng.

Men hvor meget han end elskede ham, og hvor svært han end havde ved at modstå ham, havde han ikke i sinde at give ham mere slik.

“Beklager, du får ikke mere.”

“Åh, far, altså ...”

Han rykkede ham ind til sig, da en Volvo Amazon kom kørende for fuld fart ned ad Hjalmar Söderbergs Väg og susede forbi en halv meter fra dem. Forbandede fartbøller. Drengen kunne godt have fundet på at løbe ud på kørebanen, nu hvor han var sur over, at han ikke fik sin vilje.

Han holdt ham hårdt i armen og åndede dybt ind for at falde til ro. Så til højre, hvor Tranebergsbron hævede sig mod himlen. Et tog, der lignede en kæmpe stor larve med hjul, rullede ind mod tunnelbanestationen. Ingen grund til at løbe efter det, de kunne tage det næste. Joanna var taget direkte hjem til lejligheden efter besøget hos veninden og var sikkert ved at lave mad. Nu skulle de hygge sig med hinanden, holde lørdag aften sammen, hele familien. Og når børnene var kommet i seng, ville Joanna og han trække en flaske vin op og se på tegningerne til det nye hus. Huset, som hans far prøvede at købe hans kærlighed med.

Volvoen forsvandt ned mod Stadshagen, og de krydsede Hjalmar Söderbergs Väg. Den lille var vågnet og havde sat sig op i klapvognen. Joel. Storebrorens direkte modsætning. Lys i huden, næsten snehvid, uden antydning af mulattræk. Han elskede ham naturligvis lige så højt som Kristoffer, men på en anden måde, lidt mindre intenst, lidt mindre ømt. Som om Joel ikke havde nået at sætte sig lige så dybe spor i ham endnu.

Døren til billethallen gled op. Han drejede en meter til siden for at tjekke køreplanen. Togene gik stadig hvert femte minut, han havde to grønne linjer at vælge imellem.

Lillefyren gav sig pludselig til at græde, han havde måske drømt noget. Han kikkede på stationens ur: halv seks. Det

kunne ikke passe! Havde han taget en hel time forkert? Han tjekkede armbåndsuret igen: halv fem. Men sekundviseren bevægede sig ikke. Det skide ur var gået i stå.

En kvinde kom ud fra bladkiosken med en avis under armen.

“Undskyld,” sagde han, “du kan vel ikke sige mig, hvad klokken er? Kan det passe, at den allerede er halv seks?”

“Ja ja, halv seks. Et par minutter over endda.”

Hun smilede venligt til ham. Hun var et sted omkring de fyrre. Med tørklæde om hovedet, i en spraglet bomuldsjole og gummistøvler. Hun fik ham til at tænke på en bondekone. Som de så ud, da han var lille, ude på landet.

“Tak.”

“Det var så lidt. God weekend!”

Han havde altså taget en hel time forkert, og det betød, at Joanna stod og ventede med maden derhjemme og ikke kunne forstå, hvor de blev af. Han kom til at køre klapvognen ind i metalsøjlen foran billetbommene. Dødsdygt sted at placere en bærende konstruktion. Den lille græd højere, han havde sikkert klemt benene, selvom sammenstødet ikke havde været ret hårdt.

“Slap nu af, alle sammen,” sagde han. “Vi er lidt sent på den. Mor venter med maden. Vi må se, om vi ikke kan skynde os lidt.”

Han rakte billetten ind til kontrolløren i lugen og gik gennem barnevognsdøren. Lillefyren skreg højere nu. Han var på vej ind i den hysteriske gråd, hvor ingen andre end Joanna kunne trøste ham.

“Så, ssssh, lad nu være med at græde, ikke?”

Det var alt sammen de der bajeres skyld. Han skulle ikke have drukket dem, eller i hvert fald have droppet de to sidste. Han var ikke fuld, men de gik ud over hans dømmekraft, bragte ham ud af takt med verden, så han tog fejl af klokken, gik ind i søjler og med nød og næppe afværgede trafikulykker.

Et nyt tog nærmede sig perronen, han hørte det dunke mod skinnerne over sig. Flere mennesker strømmede ind fra gaden,

masede på bagfra. Lillefyren forsøgte skrigende at komme ud af vognen, og han måtte holde ham fast med den ene hånd, mens han holdt Kristoffer i den anden og skubbede klapvognen frem med maven.

Trappen eller elevatoren?

Trappen var hurtigst. Men barnevognsrampen så stejl ud, og med Joel i opløsningstilstand var det sikkert en bedre idé at satse på elevatoren. Han trykkede på knappen.

“Far, må jeg godt tage trappen?”

Kristoffer så på ham med det der blik, han ikke kunne modstå. Det caribiske blik. Hans egen mors blik, selvom han dårligt nok kunne huske det.

“Nej.”

“Må jeg ikke nok? Jeg kan gå selv, så tager du elevatoren. Det er sjovt.”

“Det er du ikke stor nok til.”

Den halvfulde slikpose, som han holdt i et fast greb. Den chokoladebrune barnehånd, der ikke engang var halvt så stor som hans egen. Det røde spyt fra en slikkepind, som var smurt ud over kinden. Hvordan kunne han finde på at være beruset, når han var sammen med sine sønner?

“Åh jo! Jeg skal nok vente på dig deroppe.”

“Nej, sagde jeg.”

En skygge faldt pludselig hen over drengens ansigt, da en eller anden stillede sig ved siden af dem.

“Du kan følges med mig, hvis du vil. Jeg holder dig i hånden, indtil din far kommer op med elevatoren.”

Det var kvinden med hovedtørklædet igen. Hun var gået gennem billetbommen bag dem, havde høfligt ladet en enlig far med klapvogn og to utidige unger gå først. Kristoffer så på hende med store øjne, overvejede, om det var en, han skulle være genert ved eller acceptere med det samme. Så kikkede han bedende op på ham.

“Far, må jeg ikke nok følges med damen?”

“Okay så. Men hold hende i hånden, så du ikke falder. Du kan selv se, hvor lidt plads der er. Det vrimler med mennesker over det hele. Og så sætter du dig på bænken deroppe og venter, til jeg er der om et halvt minut.”

“Jeg skal nok blive siddende sammen med ham, til I er der,” sagde kvinden mildt. “Kom, unge mand, så går vi.”

Kristoffer smilede til ham med sine mælketandshuller. Kvinden så moderligt på ham. Han skulle aldrig glemme det. Visse øjeblikke, visse billeder skulle bore sig ind i hans bevidsthed for evigt.

Han kikkede efter dem, da de begav sig op ad trappen. Kristoffers lille hånd i kvindens større. Hun sagde noget til ham, og han så op på hende med sine store øjne og nikkede bekræftende, samtidig med at der lød et pling fra elevatoren, idet den nåede forhallen.

Han skubbede klapvognen ind og trykkede på knappen med ‘Op’. Hjernens tog små polaroidbilleder, som efterfølgende skulle ætse sig fast i erindringen: Kassetteloftet med de tre lamper. Skiltet: “750 kg eller 10 personer”. Cigarettskodderne på gulvet, den halvtømte øldåse i et hjørne.

Elevatoren standsede med en let gyngen oppe på perronniveau. Han åbnede døren og forstod ikke, hvorfor han begyndte at få koldsved og pludselig følte sig ædru. Lillefyren var blevet helt stille, som om han ikke længere ville være til besvær. Han gik hurtigt hen ad gangen mod sporene. Netvægge af metal på den ene side. Plexiglas på den anden, så der var udsyn til sporene, men ikke til trappeopgangen. Et vestgående tog holdt ved perronen, de sidste passagerer stod på, og lokomotivføreren råbte sit: “Stig ind, dørene lukker!”. Han skyndte sig videre, mens han registrerede den sugende lyd, da vogndørene gled i, og metalhjulenes hvinen, da toget satte sig i bevægelse.

Glasdøren til trappeopgangen gik op. Om et øjeblik ville han

se sin Kristoffer sidde der på bænken sammen med kvinden og vente på ham med slikposen i hånden.

Hans elskede Kristoffer.

Han drejede om hjørnet med klapvognen og så sig omkring. Trappen var tom. Ikke en sjæl nogen steder. Han kunne se elevatordøren nede i forhallen, som han var gået ind ad et minut før, trappeopgangens hvide flisevægge, de to store, riflede lamper, der hang ned fra loftet. Graffittien på den tomme bæk.

Joel var begyndt at klynke igen. Han tog selen af ham og satte ham ned på gulvet. Så vendte han sig den anden vej, ud mod perronerne. Der var heller ingen derude. Kun baglygterne af toget, der forsvandt i retning af Alvik. Han vendte sig atter om mod trappen og forhallen dernede. En enlig pensionist med stok stod og læste noget på opslagstavlen.

Han råbte drengens navn:

“Kristoffer!”

Først næsten hviskende, som om han havde mistet stemmen. Så højt i vild panik:

“Kristoffer! KRISTOOFFEER!”

Hans stemme gav genlyd mellem væggene, og så – langt borte, som var det fra en anden verden, en anden tid – hørte han Joel, der havde givet sig til at græde igen.

1. DEL

Stockholm, maj 2012

FOR KATZ BEGYNDTE alting med en melodi. Seks toner i hver frase, svævende mellem dur og mol:

I hurt myself today/ to see if I still feel ... Dumpt og fjernt, som om musikken eller han selv befandt sig under vand. I focus on the pain/ the only thing that's real.

En ukendt kvinde sad til hans forundring på hug ved siden af ham med en ske i hånden. Hun hørte tilsyneladende ikke musikken, eller også var hun ligeglad med den. For desperat til at ænse den, tænkte Katz, hjernen havde en utrolig evne til at lukke alt uvæsentligt ude.

Hun tog en pakning med ti femmilliterssprøjter op af en håndtaske og rakte ham den. Standardtypen med orange hætte, som passede til de fleste menneskers armvener. Hun havde sit eget værktøj. Udskiftelige tuberkulinkanyler. Til sugе blod ud fra fødderne eller hænderne, hvor årenerne var mindre. Han skævede til hendes arme. Langærmet bluse. Samme maskeringsff som ham selv. Altid langærmede skjorter med manchetter, for at skjule stikmærkerne.

The needle tears a hole/ the old familiar sting/ try to kill it all away/ but I remember everything ...

Han syntes, han så sine forældre længere henne under brofæstet. Anne og Benjamin arm i arm, altid lige indelukkede i

deres kærlighed og dermed udelukkende alle andre, ikke mindst ham selv. Han hadede dem for det, sin norrlandske mor og sin jødiske far. Var det ikke sådan, selvom han aldrig havde villet se det i øjnene? Så tonede de bort, døde som de var, bag en bro-pille oversået med graffiti.

Han så sig om. Var det her, han boede nu, var han tilbage ved start, på gaden? På en snavset madras ved siden af en ventilationsrist under et brofæste i det nordvestlige Stockholm?

En eller anden havde markeret en slags skel rundt om sovepladsen med sten, eller måske det skulle forestille en symbolsk soveværelsesvæg. Ved siden af stod et par støvler på en stump presenning. Hans egne?

Han så ned mod vandet, mod badet og marinaen på den anden side af sundet. Tranebergsbron, i sin tid verdens længste brobue støbt i beton, hævede sig over ham; bygget i en epoke, hvor fremtidstroen herskede i landet, nu tilholdssted for hjemløse og misbrugere.

Dol Fool, Drag og Sork, læste han på bropillerne. Dem, der havde lavet taggene, havde kylet spraydåserne på jorden bagefter. Længere borte flød det med små vattotter, man kunne tage dem for blomster i majvarmen; tusindfryd, tænkte han.

Katz huskede de desperate narkomaner ved Kottbusser Tor i Berlin for femten år siden, tandløse Kotti-junkier, der sad på hug nede ved kanalen og kogte gamle vattotter op for at presse den sidste junk ud af dem og redde sig et halvt fix brown sugar opløst i askorbinsyre. Folk, der brugte vand fra gadens regnpytter eller fra cisternerne på de offentlige toiletter. Ligesom ham selv, måtte han indrømme, da han var helt nede og skrabe bunden. Det var et rent held, at han var i live.

You could have it all/ my empire of dirt ...

Melodien blev ved, ligesom mekanisk fra et sted langt borte. Et kongerige af møg, tænkte han, som han ville give væk. Som han havde troet, han allerede havde skilt sig af med.

“Tjæren får kanylen til at stoppe til. Forbandede lorteheroin!”

Kvinden var desperat. Og det var han også selv, mærkede han. Det der frygtelige kropslige begær efter suset, efter at udslette alt med rusen. Længslen efter tomhed. Tidløsheden. Den kropslige hjemkomst. Kvinden bandede ... for satan i helvede ... mens hun fumlede med grejet. Hvor havde han mødt hende? Han havde set hende før, men huskede ikke hvor.

Der lå en opslået avis på jorden. Og på avisen en suppeske med bøjet skaft, for at mindske risikoen for at spille dosen. Han kunne se angsten i hendes øjne nu og foreslog hende at tage lidt gennem næsen for at dulme nerverne.

“Hold kæft, lad være med at forstyrre mig.”

“Okay, op i røven.”

Han bekymrede sig ikke mere om hende, gjorde i stedet sin egen dosis klar, tog vandflasken op af jakkelommen, fyldte pumpen og tømte den ud i bunden af en halv Coca-Coladåse, hvor heroinen allerede ventede. Kogte, ventede. Rev en tot vat af tamponen, hun havde taget frem, rullede en kugle som filter og sugede dosen op i sprøjten. Det forbløffede ham, hvor sikker han var på hånden efter alle disse år, det var ligesom med at svømme eller cykle, havde man først lært det, sad det i en for resten af livet.

Han smøgede skjortærmet op, tog strømpebukserne, som hun havde lagt frem, og snørede dem om armen lige over albuen. Trykkede de sidste luftbobler ud af sprøjten og presede opløsningen op mod spidsen.

Ti år siden, men hvert eneste greb sad i fingrene. Og han injicerede lige godt med begge hænder, han havde øvet sig i det, fordi det havde været livsvigtigt dengang, da han tog så meget dope, at han hele tiden var nødt til at skifte fixested på kroppen og skulle kunne skyde i den anden arm, hvis årerne i den første ikke duede, og gøre det hurtigt og smertefrit, inden abstinenserne hindrede ham i det.

Sollyset faldt ind mellem bropillerne. Et tunnelbanetog susede forbi tredive meter over hans hoved og sagtnede farten, da det nærmede sig stationen i Alvik. Eftermiddagen var fuld af solskin, majvarmen var kommet pludseligt efter en periode med kulde og sne langt hen i april.

Boede han her nu? Var han hjemløs igen? Nej, hans kontor lå kun nogle hundred meter borte i Traneberg, han havde jo været der lige for lidt siden, siddet bøjet over computeren ... eller var det kronologien, man havde ændret på, placeret slutningen i starten eller omvendt?

Der var noget, der ikke stemte. Han vidste, hvem han var: Danny Katz, fireogfyrre år, enebarn af to for tidligt afdøde forældre. Forhenværende tolk i Udenrigsministeriet. Forhenværende civilansat oversætter og edb-programmør i forsvaret. Forhenværende narkoman og hjemløs. Men på fode igen. Selvstændig erhvervsdrivende. Ikke noget særligt, drev et lille oversætterfirma, havde freelanceopgaver for private firmaer og indimellem for forsvaret. Virksomheden kastede ikke det store af sig, men nok til, at det løb rundt, til at betale hans toværelses lejlighed i samme ejendom som kontoret og til hans spartanske liv, uden udskejelser, fordi udskejelser ubønhørligt ville føre ham tilbage hertil, til et liv på gaden.

Længere nede mod vandet, dér hvor hans forældre var forsvundet for lidt siden, stod der nu en mand. Nøgen, så det ud som. Det var, som om han havde et indbygget kikkertsigte i øjnene og derfor kunne zoome ind på ham. Ja, en nøgen mand, hans ene ben var fuldt af sår, blodet løb fra dem. Han forstod det ikke. Synet. Et tegn af en slags. Men da han klemte øjnene i og kikkede igen, var manden væk.

Han rettede blikket mod indersiden af underarmen i stedet for, slog lidt på den med fingerspidserne, strammede bindet en anelse og fandt den vene, han havde brug for. Han rettede kanylen i en vinkel på tyve grader mod armen, mod hjertet, altid

i retning af hjertet. Passende vinkel, tænkte han, ikke for stejl, ellers risikerede man at stikke gennem hele åren.

Han fattede det ikke – hvorfor gjorde han det? Ti år efter at det endelig var lykkedes ham at blive clean. Efter ti års møder i Anonyme Narkomaner, ti års daglig kamp. Den korte periode på metadon, det første behandlingsforløb nede i Ytterjärna, finansieret af hans tidligere kollega i forsvaret Rickard Julin, der havde lagt så mange kræfter og så meget prestige i at få ham tilbage i systemet, skaffe ham arbejde, mobilisere det gamle netværk, berede jorden for ham, sætte ham i forbindelse med arbejdsgivere. Det ville være forgæves nu. Smidt ud ad vinduet alt sammen.

Det kunne ikke passe. Hvad havde hans seneste opgave været? Et it-firma, der havde bestilt oplysninger om et hviderussisk telefonselskab; han havde oversat et par årsregnskaber for dem og nogle artikler fra et erhvervsmagasin i Minsk.

Han tøvede med nålen en centimeter inde i armen, trak mekanisk stemplet tilbage for at se, om han havde ramt venen. *Mørkerødt blod, aldrig lyserødt, så har du stukket ved siden af.* Han ville ikke risikere at sprøjte skuddet ind i vævet, det ville bare hæve og gøre frygtelig ondt, og det ville vare en evighed, inden suset kom.

Nu!

Han havde ramt rigtigt, blodet var mørkerødt og flød langsomt ind i sprøjten. Han trak bindet af med tænderne og injicerede. Suset kom med det samme. Han sank sammen om sit eget skelet, lod kødet hvile på stativet af knogler og brusk, og øjenlågene blev trukket ned som rullegardiner. Følelsen var guddommelig, ubeskrivelig, først nu indså han, hvor meget han havde savnet den. Han trak langsomt kanylen ud, blodet stænkede på skjortebrystet, men det var han ligeglad med nu, trak bare lommelortklædet op af jakkelommen og pressede det mod indstiksstedet.

Der, hvor den nøgne mand havde stået, stod der nu en anden mand, med sort habit og bredskygget hat. Han blinkede med øjnene, indtil manden forsvandt som det drømmesyn, han sikkert var. Et tog kom buldrende oven over hans hoved.

Han så på kvinden igen. Hun havde gjort sit fix klar nu, holdt sprøjten op mod lyset og tømte den for luftbobler. Det ravnsorte hår indrammede et symmetrisk ansigt med svagt orientalske træk. Blågrønne øjne, smukt formet mund. Hvid hud. Som Snehvide.

“Jeg har set dig før,” sagde han. “Hvor har vi mødt hinanden?”
“Vi kender ikke hinanden ... det er bare noget, du tror.”

Mærkeligt svar, tænkte han, mens hun ledte efter en åre, først ved hoftebenet, trak bukserne ned, også de vinrøde trusser en anelse, men ombestemte sig og fingererede i stedet oppe ved halsvenen med sine flækkede negle. For tæt på halspulsåren, tænkte han, for guds skyld, sprøjt ikke dér!

Til hans lettelse fandt hun en vene i højre overarm i stedet for og injicerede med sammenbidt ansigt. Så gik hun straks i gang med at boote, trak stempellet frem og tilbage, lavede blodudtræk og skød igen for at få hvert eneste milligram af stoffet med.

“Så vi mødtes altså lige her?” snølede han og slog ud med hånden mod madrassen.

“Jeg kom tilfældigvis forbi. Men du bor her.”

“Under broen?”

“Ja, for fanden, du er på røven. Og folk er ude efter dig. Der er nogen, der vil knalde dig.”

Han nikkede, som om han accepterede det, hun sagde, som om han allerede havde forliget sig med sin nye virkelighed.

“Og hvem er du så?”

“Mig? Jeg er ikke nogen ...”

Pupillerne var så små, at de knap nok var til at se. Hun var sunket sammen og halvt lå ind mod ham, trusserne stak op over bukselinningen ved røven. Livløs nu. Han spekulerede på, om

hun havde taget en overdosis, om han skulle ringe 112 og få dem til at sende en ambulance, bede dem tage Narcanti med til at sprøjte direkte ind i brystet og få liv i hende igen.

Så så han bidsårene. En perlerække af blodige tandmærker, som løb rundt om halsen, bid der havde sønderflænget huden. Ligesom dengang med Eva Dahlman, hans første kæreste, som han skulle have tævet bevidstløs og derefter bidt som et forrykt dyr. Han var blevet dømt for det. Seksten år gammel. Sendt på endnu en ungdomsinstitution, hvor det pludselig vendte for ham: Han besluttede sig for at bryde med sit gamle liv, lægge kriminaliteten bag sig. Men det med Eva var ikke ham! Uanset hvad de tekniske beviser sagde, kunne han aldrig få sig selv til at gøre sådan noget.

I wear this crown of shit/ upon my liar's chair/ full of broken thoughts/ I cannot repair ...

Hvor kom musikken fra? Han så sig rundt, men kunne ikke lokalisere lydkilden.

Og kvinden, der så ud, som om hun var faldet i søvn i skødet på ham, hvem var hun? Han strøg det sorte hår fra hendes ansigt, lagde hende til rette på madrassen og rejste sig op.

Fem toner i hver frase nu, glidende mellem mol og dur, kun melodien, ikke længere nogen tekst, den havde han selv tilføjet inde i hovedet. Han genkendte den. "Hurt" med Nine Inch Nails.

Tonerne ... de blev højere og højere, de nåede ham ligesom fra bunden af bevidstheden, de udviskede omgivelserne, brofæstet, kvinden, den snavsede madras, sprøjterne, dopen. Han havde den som ringetone på mobilen, huskede han triumferende, mens han steg stadig hurtigere op mod bevidsthedens overflade, men som ren melodi, uden Trent Reznors bitre sangstemme. Og melodien blev ved og ved, indtil det lykkedes ham at få fat i telefonen, der lå ved siden af ham på gulvet i hans lejlighed.

Han satte sig op og besvarede opkaldet. Betragtede det grå dagslys, der sivede ind gennem soveværelsesvinduet persienner, lyttede til stemmen i den anden ende.

Hun lød ligesom kvinden under brofæstet, ligesom Eva Dahlman, og så alligevel ikke. Som om kronologien var blevet ophævet.

ANGELA KLINGBERG var en slående smuk kvinde. Smuk på en måde, der måtte give hende problemer, tænkte Katz, da han satte sig over for hende i et hjørne af Ritorno, den gamle café på Odengatan, hvor de havde aftalt at mødes. Elegant klædt; selvfølgelig, i betragtning af hvem hun var gift med. Han bemærkede håndtasken fra Hermès, som hun havde stillet ved fødderne, de dyre handsker, der lå på bordet, angorablusen, den diskrete makeup og det næsten lige så diskrete diamantarmbånd om venstre håndled. Hun var midt i trediverne, lyshåret, høj og tynd, med en på én gang nærværende og bedrøvet udstråling. Han følte et stik af smerte ved tanken om, at hun var optaget, og følelsen kom bag på ham, så lav den var og samtidig så ærlig.

Indtil hendes opringning samme morgen havde han ikke engang anet, at hun eksisterede. Og trods vielsesringen på hendes venstre hånd havde han faktisk svært ved at forestille sig hende gift med Joel Klingberg, eller måske i det hele taget svært ved at forestille sig Klingberg som gift.

Mens han tog jakken af og hængte den over stoleryggen, grundede han over, hvorfor han havde sagt ja til at mødes med hende. Nysgerrighed var i hvert fald en af grundene. For femogtyve år siden, lige da det var lykkedes ham at bryde med sit liv som ungdomskriminel, havde han og Joel Klingberg gået

på Forsvarets Sprogskole sammen. De havde delt sovesal under den militære grunduddannelse i Karlsborg og derefter værelse gennem to intensive semestre med russiskstudier i Uppsala. Den smule, han vidste om Klingbergs liv siden dengang, var den slags, han havde fra ugeblade og aviser; sladderreportager om de overklassekredse, han kom i, partyfotos fra fester, hvor Klingberg ligesom ikke passede ind med sit dystre ansigtsudtryk, notitser om et ejendomsmæglerfirma på Rivieraen, som han havde drevet sammen med nogle venner fra kostskolen i Sigtuna, et kort mellem spil bare for at få noget erhvervs erfaring, derefter jurastudier og et år på London School of Economics, inden han kom med i familieforetaget, Klingberg Aluminium AB, og forsvandt i forretningsverdenens anonymitet.

“Tak fordi du tog dig tid,” sagde kvinden over for ham og smilede forlegent hen over bordet.

“Det var så lidt. Hvordan fandt du frem til mit nummer?”

“Det stod mellem kontakterne på Joels computer.”

Hvilket også var mærkeligt, for Katz kunne ikke forestille sig, at Klingberg havde haft planer om at kontakte ham.

“Vil du have noget, forresten, skal jeg bestille noget til dig?”

“Nej tak. Bare forklar mig, hvorfor vi sidder her.”

Og så fortalte hun ham det:

Joel Klingberg var forsvundet tre uger tidligere, ifølge politiet efter alt at dømme af egen fri vilje. Der var ikke grundlag for at efterlyse ham og heller ingen mistanke om en forbrydelse. Han havde forladt parrets fælles hjem på Östermalm søndag formiddag den 22. april for at ordne nogle ærinder og var ganske enkelt ikke kommet tilbage. Siden havde hun ringet til hans mobil hver eneste dag, forklarede hun, men var bare blevet stillet om til hans telefonsvarer. Han havde efterladt sig noget, der lignede et afskedsbrev.

Hun tog det op af tasken, et A4-ark med en udprintet e-mail,

oprindelig sendt fra Klingbergs mobiltelefon. Katz skimmede den: nogle linjer om, at han ville rejse bort på ubestemt tid for at få fred og ro til at tænke. Han bad hende undskyldte, at han ikke havde haft mod til at fortælle hende det ansigt til ansigt, skrev, at hun ikke skulle være urolig for ham og heller ikke begynde at lede.

“Jeg modtog den, fire timer efter at han forsvandt,” sagde hun. “Og det ligner ham slet ikke. Joel er ikke typen, der flygter fra problemerne.”

“Så hvad tror du, der er sket?”

“Helt ærligt, jeg ved det ikke.”

Hun foldede arket sammen og lagde det tilbage i håndtasken, og Katz kom af en eller anden grund til at tænke på Klingbergs kæreste fra tiden på Sprogskolen, en jævnaldrende pige, hvis overklassemanerer havde provokeret ham, men hvis navn og udseende var slettet fra hukommelsen.

“Politiet tror, han stak af på grund af et skænderi, vi havde samme morgen. Om børn ... eller rettere barnløshed. Joel ville vente. En midaldrende mand, gift på tiende år, og han vil stadig vente! Du ved vel, hvad han har med i bagagen, det dér der skete med hans bror. Jeg sagde til ham, at det er det, hans angst for ansvar bunder i, skrækken for at det kan ske igen. Det var det, vi skændtes om.”

Hans bror, ja, tænkte Katz, mens han fulgte hendes blik, der flaksede nervøst mellem tingene på bordet, kaffekoppen, som hun ikke drak af, en glemt avis slået op på siden med travresultater, handskerne, der havde samme farve som neglene på hendes smukke hænder. Den forsvundne bror, altings omdrejningspunkt, tabet som Klingberg havde slæbt rundt på som en usynlig lænke.

“Jeg kan godt selv høre, hvordan det lyder,” sagde hun. “Såret mand forlader sin kværulantiske kone for at få fred en tid. Men som sagt, det ligner ham overhovedet ikke. Vi var allerede faldet

ned, da han gik. Han sagde, at han skulle ordne et par ærinder og ville være tilbage til frokost. Vi havde tilmed bestilt bord på en restaurant. Jeg er tilsyneladende den sidste, der har set ham. Og den eneste, der nægter at tro, at det var med sin gode vilje, han forsvandt. Ifølge politiet fordrev han først tiden med at køre rundt i bilen et par timer ...”

Klingberg havde taget bilen, efter at han forlod lejligheden. Man havde undersøgt gps'en, forklarede hun. Han havde tilsyneladende kørt rundt på må og få fra hjemmet i Skeppargatan, krydset rundt i midtbyen en tid, inden han fortsatte til Kungsholmen. Han havde været inde på en benzintank på Thorildsplan, var kørt gennem Stadshagen op til Kristinebergs tunnelbanestation og derfra videre til Alvik og Tranebergsparken, hvor han havde gjort holdt nogle minutter ved den kommunale tennisbane.

“Du bor jo lige i nærheden, jeg tjekkede det på Eniro. Tankevækkende, ikke?”

Katz følte et pludseligt ubehag ved tanken om, at Klingberg var standset lige dér. Hvis han havde kikket ud ad vinduet den formiddag, havde han sikkert kunnet se ham mellem træerne på den anden side af parken.

“Hvor kørte han hen derfra?” spurgte han.

“Ud til industriområdet ved Ulvsundasjön, inden han vendte og kørte ind til byen igen og skrev sin såkaldte afskedsmail.”

Efter hvad Angela fortalte, havde Joel Klingberg stillet bilen i et parkeringshus i nærheden af Centralstationen, og dér endte alle spor. Det så ud til, at han havde taget et tog sydpå. Der var booket en billet til København i hans navn samme dag, betalt af ham selv over nettet, men i Svenska Järnvägars system var det ikke til at se, om den var blevet brugt.

Hun tav, og det gik op for Katz, at hans blik hang ved hendes øjne. Ved den uro, hun udstrålede; sorgen, som gjorde hende til den, hun var. Hans type snarere end Klingbergs.

“Og hvorfor kontaktede du mig?” spurgte han.

“Jeg er godt klar over, at det lyder mærkeligt. Men det er, hvad Joel ville have ønsket.”

“Det kommer du til at forklare.”

Angela Klingberg havde først hørt om Katz en aften nogle måneder før. Joel havde nævnt hans navn ud af det blå, da de sad og spiste: Danny Katz, hans gamle kammerat fra værnepligtstiden.

“Han sagde, at du var det eneste menneske, han nogensinde havde stølet på.”

“Påstod han det?”

“Ja. ‘Det eneste menneske, jeg har stølet på i hele mit liv.’ Jeg kom til at tænke på det, da han forsvandt.”

Hvor havde Klingberg fået den idé fra? Det var rigtigt, at de havde set meget til hinanden, mens de var inde og springe, men de kom fra to forskellige verdener, Katz fra forstædernes ungdomsbander og Klingberg fra et beskyttet overklassemiljø. Hver weekend, efter overhøringen i ugens gloser, blev han hentet af en privatchauffør og forsvandt tilbage til rigmandslivet hos sin farfar, bag høje havemure i Djursholm. Katz havde aldrig lært ham at kende privat.

“Jeg forsvarede ham engang i et slagsmål,” sagde han. “Det var måske det, han hentydede til?”

“Det har han aldrig nævnt. Jeg tror, han tænkte på noget andet.”

Hun tog en pakke op fra stolen ved siden af.

“Kort før han forsvandt, modtog han desuden det her. Jeg fandt det rent tilfældigt for et par dage siden. Det lå allerinderst i hans garderobeskab.”

Det var en foret kuvert uden afsender, poststempelt i Stockholm en måned tidligere. Hun åbnede den og lagde indholdet på bordet foran ham.

“Jeg ved ikke, hvad det handler om. Men Joel burde have sagt noget om det. Det virker så ... underligt.”

Et kvadratisk stykke stof på måske firs gange firs centimeter, sort og okkerrødt, bredte sig ud for Katz' øjne. Midtpå var der broderet et naivistisk motiv, som forestillede to korslagte pile. Og til højre for pilene, inden for en pailletramme bestående af rundslebne spejlstumper, en knælende mand syet med grove korssting. To stofbogstaver var limet fast under motivet: M.K.

“Initialer?” sagde Katz.

“Spørg mig ikke. Og så det her ...”

Hun puffede til den anden genstand, et lignende stofstykke, men noget mindre. Det broderede motiv forestillede en mand omgivet af hunde, der slikkede ham på benet.

“Jeg ved ikke engang, om det har noget med sagen at gøre,” sagde hun. “Det er bare så mystisk.”

“Har du vist politiet dem?”

“Nej. De tror som sagt ikke, der foreligger en forbrydelse. – Hvis du vil have mig undskyldt et øjeblik ...”

Hun rejste sig og forsvandt ud mod toiletterne. Og Katz tænkte igen på tiden på Sprogskolen, tilbage i 1987. *Verba arma nostra*, “ordene er vores våben”, det havde været deres valgsprog. Og det var ord, de skulle væbnes med, en frygtelig masse russiske ord, som de hver uge var til prøve i. På ti måneder terpede de, hvad der svarede til seks semestres russisk på universitetet. Katz huskede de endeløse timer i sproglaboratoriet, studierne i adfærdsvidenskab og psykologi, som de forventedes at have et vist begreb om i en krigssituation. Han mindedes forhørslederuddannelsen – PBI, personbaseret informationsindhentning, som det hed på militærsprog – og en skarp øvelse på Gotland, hvor de prøvede deres færdigheder af på folk fra kystjægerkorpset. Han huskede også, at de havde set en instruktionsfilm om simuleret drukning eller waterboarding, som det senere skulle blive kaldt.

Det var utroligt, tænkte han nu, at de ikke havde reageret på noget, der lignede en lektion i tortur. I filmen havde en svensk

sekondløjtnant bundet et håndklæde fast over luftvejene på en anonym mand, der lå lænket til en sygehusbriks med hovedet vippet bagover. Officeren havde hældt vand på håndklædet. Reaktionen var øjeblikkelig: krampetrækninger, voldsomme opkastningsreflekser. Personen, forklarede sekondløjtnanten henvendt til kameraet, mens han blev ved med at sprøjte vand på mandens ansigt, oplever det som at drukne på grund af åndenød og indånding af vand: "Metoden giver ingen fysiske men, men opleves som ekstremt ubehagelig. I Sverige er simuleret drukning ikke udtrykkeligt ulovlig, men kan måske sidestilles med overdreven magtanvendelse."

Selv havde Katz mest været forundret over at være der, hvor han var, som den eneste, der ikke kom fra en fin familie. Han hørte ikke hjemme der, og han var dybt forbløffet over, at han overhovedet var blevet optaget, ja ligefrem håndplukket.

Han kikkede over mod toiletterne, men Angela Klingberg tog sig god tid.

Og Joel ... ja, han havde også været noget for sig selv, om end af andre grunde, stadig rystet af sin familietragedie. Han havde ligesom Katz mistet sine forældre, da han var i de tidlige teenageår, de havde taget livet af sig med udstødningsgas i garagen på deres herregårdslignende landsted i Sörmland. Siden havde Joel boet hos sin farfar, Gustav Klingberg, grundlægger af Klingberg Aluminium, dengang en grånet patriark, som styrede familieimperiet med jernhånd. Han var død et par år efter, at de blev hjemsendt, Katz havde læst en nekrolog i en avis.

Men den grundlæggende familietragedie lå endnu længere tilbage; hans brors forsvinden i begyndelsen af halvfjerdserne, den hændelse der ti år senere drev hans forældre til selvmord. Smerten og skyldfølelserne var ligesom indgraveret i Klingbergs væsen, de havde gjort ham til den, han var. Han var et par år ældre end Katz, men mødte verden som en gammel mand, hele tiden på flugt fra smerten, fra skyldfølelserne over at være den

overlevende, den der var tilbage, ind i teorierne, studierne, russiskgloserne.

En eneste gang havde Klingberg fortalt ham om det, der skete, meget kortfattet, hvordan hans bror var blevet bortført af en ukendt kvinde på en tunnelbanestation i Stockholm og aldrig fundet igen. Siden var der ikke gået en dag, uden at han havde spurgt sig selv, hvad der egentlig var sket, hvem der stod bag, om det var en enlig galnings værk, eller om der var flere personer involveret. Var der tale om en afpresningshistorie, som løb af sporet – selvom familien, så vidt Klingberg vidste, aldrig var blevet afkrævet penge – eller drejede det sig om perverse mennesker, måske pædofile?

Det var, som om han efterlod sin skygge, havde han sagt. Prøv at forestille dig det, Katz, kroppen er væk, men skyggen er der stadig.

Da Angela Klingberg kom tilbage fra toilettet, kunne Katz se, at hun havde grædt. Hun satte sig ved bordet igen, men undgik hans blik.

“Jeg vil gerne have, at du prøver at finde ud af, hvad der er sket med ham,” sagde hun sammenbidt. “Jeg betaler dig godt. Er der noget, Joel og jeg har nok af, så er det penge.”

Hun famlede efter noget i håndtasken, en kuglepen så han. Og huskede i det samme det forvirrede brev, han havde skrevet til Klingberg femten år tidligere, da han havde været længst ude, brevet hvor han bad om penge, tiggerbrevet som Klingberg aldrig havde svaret på, eller som måske aldrig var nået frem.

“Det er sin sag at spore forsvundne personer,” sagde han. “Især hvis de ikke ønsker at blive fundet.”

“Jeg vil bare have, at du gør et forsøg.”

“Jeg ved ikke engang, hvor jeg skal starte. Det er ikke mit felt.”

“Du har en baggrund i efterretningstjenesten, ikke sandt?”

“Påstod Joel det?”

“Han sagde, at forsvaret skaffede dig arbejde på ambassader efter værnepligten.”

“Det er længe siden. Jeg var ansat ved forsvaret som tolk, oversætter og edb-programmør. Mere specielt var det ikke. Jeg er stadig oversætter. Det er det, jeg arbejder med, at oversætte dokumenter og artikler for folk, der er villige til at betale for det. Jeg er ikke hemmelig agent. Eller privatdetektiv.”

Men hun vidste allerede det, som han selv vidste, at han havde brug for pengene.

“Joel havde villet, at det var dig. Jeg skal bruge nogle oplysninger. Bankkonto. Din mailadresse. Dit fastnetnummer, så vi kan kommunikere så effektivt som muligt.”

Katz tog et visitkort op af jakkens inderlomme. Der var alle de oplysninger, hun havde brug for. Idet han rakte hende det, opdagede han, at han havde tegnet noget på bagsiden. Et hjerte og en blomst. Af en eller anden grund syntes han, det var pinligt.